

زندگی‌نامه آموزشی و پژوهشی دکتر محمد مهدی
جعفری

مشخصات فردی:

متولد (1318 - دشتستان)	شرح مدارک علمی:	مکان:	سال پایان دوره:
	لیسانس	زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شیراز	1340
	فوق لیسانس	زبان و ادبیات عرب، تهران، دانشگاه تهران	1354
	دکتری	فرهنگ عربی و علوم قرآنی، دانشگاه تهران	1367
	اخذ مرتبه دانشیاری		1374

کتاب‌ها:

ترجمه‌ها:

- روش تربیتی اسلام، (از محمد قطب)، چاپ پنجم، دانشگاه شیراز، 1375.
- همکاری‌های اجتماعی (شیخ محمد ابوزهره)، چاپ سوم، انتشارات اسلامی، 1365.
- امام علی بن ابی طالب (عبدالفتاح عبدالمقصود)، 8 جلد، چاپ پانزدهم، شرکت سهامی انتشار، 1379.
- برترین هدف در برترین نهاد یا زندگانی امام حسین (شیخ عبدالله العلائلی)، 3 جلد، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، 1379.
- نهضت بیدارگری در جهان اسلام، (چند نویسنده از دائره المعارف اسلام متن انگلیسی)، شرکت سهامی انتشار، 1362.

تألیف و تحقیق و نگارش:

- پژوهشي در اسناد و مدارك نهج البلاغه (پايان‌نامه‌ي كارشناسي ارشد) ، انتشارات قلم ، 1356.
- آشنائي با نهج البلاغه ، انتشارات اميركبير ، 1364.
- آموزش نهج البلاغه ، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي ، چاپ سوم ، (دو جلد در يك مجلد) ، 1380.
- پرتوي از نهج البلاغه ، (5 جلد) ، سازمان انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامي ، 1380 ، 1381 .
- سيد رضي ، طرح نو ، چاپ دوم ، 1378 .
- نهج البلاغه شناخت ، مؤسسه‌ي اهل قلم ، 1381 .
- هم‌اي رحمت ، (زندگاني اميرالمؤمنين از نهج البلاغه) ، مؤسسه‌ي اهل قلم ، 1381 .
- بار ديگر شريعتي ، (برشي از خاطرات) ، نشر نگاه امروز ، چاپ دوم ، 1381 .

تصحیح:

- شرح نهج البلاغه ، ميرزا محمد باقر نواب لاهيجاني (با همكاري آقاي دكتور نيري) ، نشر ميراث مکتوب ، تهران ، 1379 .
- پرتوي از قرآن ، آيت الله طالقاني ، ويراستاري و تنظيم و انتشار جلدهاي سوم تا ششم .

مقالات:

- خرمابن و واژه‌هاي وابسته بدان در فارسي دشتان ، ش2 پژوهشنامه فرهنگستان زبان ايران پائيز 56 .
- اصلاح و اصلاح‌گران در جلد دوم دائره المعارف تشيع ، 1372 .
- پرتوي از قرآن ، دائره المعارف تشيع ، جلد سوم ، 1372 .
- تفاسير شيعه در جلد چهارم دائره المعارف تشيع ، 1373 .

- زندگانی امیرالمؤمنین(ع) و فاطمه‌ی زهرا(ص)
در کتاب راه راستان (زندگانی چهارده معصوم)
از انتشارات دائره المعارف تشیخ.
- روش تفسیری پرتوی از قرآن، در فصلنامه‌ی
بینات ش 3، سال دوم، پائیز 1374.
- سیره‌ی علی من کلام علی، مجله‌ی العلوم
الانسانیه، العدد 3، پاییز 1369.
(زندگی‌نامه علی از سخنان علی)
- ضرورت تجدیدنظر در جامعه‌شناسی دینی، فصلنامه‌ی
دانشگاه انقلاب جهاد دانشگاهی مرکز 1372.
- استناد و اعتبار نهج البلاغه، فصلنامه‌ی فرهنگ
فارس 1374.
- سیر تحول قرآن، تحوی بنیادین در قرآن‌شناسی در
فصلنامه‌ی بینات، ش 3، سال سوم پائیز 1375.
- پژوهشی علمی و دقیق از دوران تعصبات و
بی‌دقتی‌ها - مجله‌ی کتابداری کتابخانه‌ی مرکزی
دانشگاه تهران، دفتر سیزدهم، 1367.
- برخی از آراء کلامی سید رضی - دریافت پذیرش
از مجله‌ی دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی
دانشگاه تهران.
- تصویرآفرینی در نهج البلاغه - مجله‌ی علوم انسانی
و اجتماعی دانشگاه شیراز، ش 34، بهار 1381.
- نقد و نظری بر آرای قرآن‌شناختی مستشرقان،
دانشگاه انقلاب، 1377.
- تأثیر نهج البلاغه بر ادب فارسی، نامه‌ی شهیدی
(مجموعه‌ی پنجاه مقاله‌ی تحقیقی) طرح نو،
تهران، 1374.
- نواندیشی در تفسیر قرآن، ویژه‌نامه‌ی مسابقات
قرآنی جهاد دانشگاهی مشهد اردیبهشت 1376.
- اندیشه اصلاح و مسأله حکومت، مجموعه مقالات
معاصر و اندیشه‌ی سیاسی اسلام. انتشارات
فرزان، 1378.
- نوگرایی دینی (نقد و بررسی جنبش اسلامی
معاصر)، نشر قصیده، 1377.

- حجر بن عدی، در *دائرة المعارف تشیع*، جلد ششم 1376.
- حسان بن ثابت در *دائرة المعارف تشیع*، جلد ششم 1376.
- حنین (غزوه ی ...) در *دائرة المعارف تشیع*، جلد ششم 1376.
- خندق (غزوه ی ...) در *دائرة المعارف تشیع*، جلد هفتم 1378.
- خیر (غزوه ی ...) در *دائرة المعارف تشیع*، جلد هفتم 1378.
- طالقانی، *دانشنامه ی قرآن*، جلد دوم 1377.
- *نهج البلاغه و قرآن*، *دانشنامه ی قرآن*، جلد دوم 1377.
- فرهنگ سیاسی کوفیان- نامه ی میبد، ش 1، بهار 138.
- آفرینش های هنری در *نهج البلاغه*- مجموعه مقالات ویژه سال امام علی، دانشگاه هنر.
- سید رضی، *دائرة المعارف تشیع*، جلد هشتم، 1379.
- سقیفه ی بنی ساعده، *دائرة المعارف تشیع*، جلد نهم، 1381.
- حق و عدالت از دیدگاه امیرالمؤمنین امام علی (ع)؛ *دانشگاه انقلاب*، ش 113، بهار 1380.
- استکبار و استضعاف در قرآن و *نهج البلاغه*، *مجله ی کتاب نقد*، ش 19، تابستان 1380.

مقالات ارائه شده در همایش ها:

- تاریخ نگاری و مذهب ظاهری، شهرپور 1368، کنگره ی هزاره ی طبری در بابل سر.
- آثار شیخ مفید از منابع معتبر *نهج البلاغه*، فروردین 1372، کنگره ی هزار شیخ مفید- قم.
- *بهج الصباغه فی شرح نهج البلاغه و امتیازات آن*، اسفند 1373، کنگره ی علامه ی شوشتري - شوستر.

- پیام‌ها و دستاوردهای انقلاب عاشورا، خرداد 1374، کنگره‌ی امام خمینی و فرهنگ عاشورا - تهران.
- **جامعه‌ی مدنی در قرآن و نهج‌البلاغه**، اسفند 1376، اولین همایش جمع‌ی مدنی و اندیشه‌ی دینی - شیراز.
- **تأثیرپذیری سعیدی از نهج‌البلاغه**، اردیبهشت 1376، یادروز سعیدی، شیراز.
- **طرحی از یک زندگی** (گزارش کارنامه‌ی پژوهشی پروفیسور فلاتوری در دانشگاه کلن آلمان) در سالگرد درگذشت پروفیسور فلاتوری، اصفهان، دانشگاه اصفهان، (اردیبهشت 1377).
- **برخی از ویژگی‌های احیای دو احیاگر**، اردیبهشت 1378 احیای تفکر دینی (شهید مطهری- سید غلامرضا سعیدی) بیرجند.
- **نگرش به جهان از دید امیرالمؤمنین علی‌بن‌ابی‌طالب (ع)**، مهر 1379، بررسی آثار و اندیشه‌های دکتر علی شریعتی، دانشگاه مشهد.

**- Dialogue Among Civilization in the Words of Imam Ali (a.s),
International Conference of Dialogue of Civilizations,
London, October, 2000.**

- **جایگاه و وظیفه‌ی زن از دیدگاه امیرالمؤمنین (ع) در نهج‌البلاغه**، اردیبهشت 80- همایش جایگاه و نقش زن در اندیشه و حکومت امام علی (ع) - دانشگاه علامه طباطبائی - امور مشارکت زنان جمهوری اسلامی ایران - تهران.
- **حقوق بشر در نهج‌البلاغه**، آذر 81، حقوق بشر و مسائل اساس آن در جهان امروز، بنیاد فرهنگی آیت الله طالقانی، تهران.
- **ولایت امیرالمؤمنین در آثار آیت الله بلادی**، کنگره‌ی بزرگداشت آیت الله بلادی، بوشهر، اردیبهشت 1382.
- **فردوسی و جهان‌بینی تشیع**، کنگره‌ی بزرگداشت فردوسی، دانشگاه فردوسی مشهد، اردیبهشت 1382.

راهنمایی و مشاوره پایان‌نامه‌ها:

- علوم بلاغی در تفسیر کشاف زخشری (دانشجو: امیر عبیدی نیا) اسفند 1374.
- اساطیر در متون تفسیری، (دانشجو: صابر امامی)، اردیبهشت 1378.
- سیمای قرآن در نهج‌البلاغه (دانشجو: ولی شجاع‌پوریان) 1367 دانشگاه تهران.
- واژگان کشف‌الاسرار میبیدی (دانشجو: قاسم فرقانی) بهمن 1371، دانشگاه شیراز.
- تجلّی قرآن در نهج‌البلاغه (دانشجو: روح الله مقدسی)، 1371، دانشگاه شیراز.
- تحشیه و توضیح کتاب «س‌ط‌العلی‌ی‌للحضرة‌العلی‌ی‌ا»، (دانشجو: محمدرضا وصال)، تیرماه 1372، دانشگاه شیراز.
- اخلاق عملی در نهج‌البلاغه و بازتاب آن در مثنوی مولوی (دانشجو: عنایت‌الله شریف‌پور) شهریور 1374.
- سیمای عرفانی امام علی (ع) در نهج‌البلاغه، (دانشجو: زینب نوروزی)، شهریور 1377.
- فرهنگ و گویش مردم دشتستان، (دانشجو: سید محمود شجاعی)، آبان 1379.
- ضرب‌المثل‌ها و تمثیل در گویش کهگیلویه و بویراحمد، (دانشجو: سید حسین آذرشب)، شهریور 1382.
- و راهنمایی بیش از 30 پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد الهیات و معارف اسلامی و زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد فسا درموضوع قرآن و نهج‌البلاغه.

برخی از فعالیت‌های علمی اجرایی و دریافت نشان‌ها و جوایز:

- عضو آکادمی علوم اسلامی کلن آلمان
- آثار و مفاخر فرهنگی - فارس
- انجمن قرآن و نهج‌البلاغه - اداره‌ی کل ارشاد فارس

- عضو مرکز پژوهش‌های اسلامی - دانشگاه شیراز
- لوح تقدیر استاد برجسته از دانشگاه شیراز
- لوح تقدیر پژوهشگر نمونه از اداره کل ارشاد فارس
- اخذ لوح تقدیر به مناسبت برگزیده شدن کتاب پرتوی از نهج‌البلاغه، از دومین دوره‌ی کتاب سال ولایت در قم، آبان 1379.
- لوح تقدیر استاد منتخب از طرف اعضای هیأت علمی بخش زبان‌های خارجی دانشگاه شیراز

سوابق رسمی خدمات آموزشی:

- معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی از 1358 تا 1359.
- رییس کتابخانه‌ی مرکزی دانشگاه تهران از 1363 تا 1365.
- رییس کتابخانه‌ی میرزای شیرازی از 1373 تا 1377.
- عضو هیأت تحریریه‌ی مجله علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز.
- عضو هیأت تحریریه‌ی مجله‌ی اندیشه‌ی دینی دانشگاه شیراز.
- عضو هیأت تحریریه‌ی مجله‌ی کتابداری دانشگاه تهران.
- عضو کمیته‌ی تخصصی هیأت ممیزه‌ی دانشگاه شیراز در دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی.
- عضو هیأت ممیزه‌ی دانشگاه شیراز.
- عضو کمیته‌ی مشورتي ریاست دانشگاه شیراز.
- عضو مرکز پژوهش‌های اسلامی دانشگاه شیراز.
- عضو شورای انتشارات دانشگاه شیراز.
- نماینده‌ی تحصیلات تکمیلی بخش زبان و ادبیات فارسی در دانشکده‌ی ادبیات و علوم انسانی.
- دبیر قطب علمی بخش زبان و ادبیات فارسی.

سمت‌های علمی:

- پژوهشگر فرهنگستان زبان ایران از 1355/7/1 تا 1358/6/31.

- مربی در دانشگاه تهران از 1358/7/1 تا دی 1367.
- استادیار دانشگاه تهران از دی 1367 تا بهمن 1368. (مأمور به خدمت در دانشگاه شیراز)
- استادیار در دانشگاه شیراز از بهمن 1368 تا تیر 1374.
- دانشیار دانشگاه شیراز از تیر 1374 تاکنون...